

Zajęcia ludności

W dawnych czasach ludzie żyli z posiadania (możnowładcy, bogatsi ziemianie) lub z pracy własnych rąk (drobni ziemianie, chłopci oraz rzemieślnicy). Posiadanie wiązało się z umiejętnością zarządzania dużym majątkiem oraz licznymi pracownikami zatrudnionymi w folwarku. Jednym z największych magnatów Małopolski Stanisław Lubomirski był właścicielem 18 miast, ponad 300 wsi i blisko 200 folwarków. Stanowiło to ogromną fortunę, lecz także wielkie wyzwanie organizacyjne.

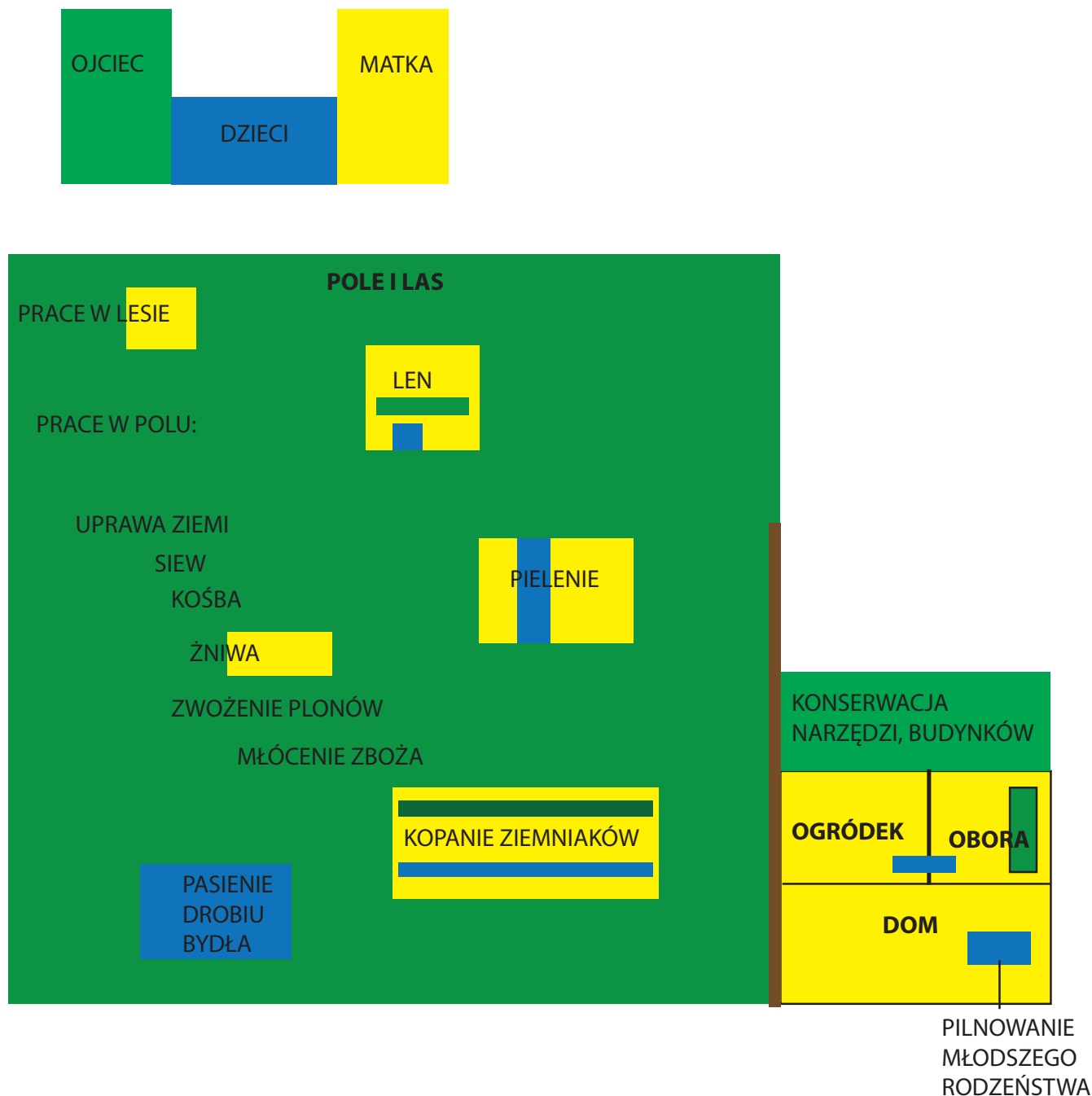
Mieszkańcy wsi trudnili się głównie rolnictwem. Rzemiosło, które rozwijało się na wsi, służyło przede wszystkim gospodarstwu rolnemu i było z nim ściśle związane. Wiele z przydatnych na co dzień sprzętów i narzędzi wytwarzano we własnym zakresie. Samodzielnie również przetwarzano len i wełnę na przędzę. W każdej wsi znajdowała się kuźnia, a w wielu młyn. Z czasem pewne rodziny wyspecjalizowały się w wykonywaniu usług, na które był duży popyt w okolicy, nie przestając jednak trudnić się rolnictwem jako swoim podstawowym zajęciem. W ten sposób funkcjonowały olejarnie, folusze, garncarnie itp. Za usługi trzeba było płacić albo pieniędzmi, albo towarem (np. młynarz brał za mielenie ustaloną część mąki lub ziarna). Ubożsi płacili za usługę pracą (tzw. odrobek).

W mieście rzemiosło rozwijało się od czasów średniowiecza i pełniło funkcję służebną najpierw względem dworu i kościoła, a w drugiej kolejności względem mieszkańców grodu i okolicznych wsi. Znaczącą grupą dobiorców towarów wytwarzanych przez rzemieślników byli także rycerze, później szlachta, a z czasem także chłopci.

Podział prac w rodzinie na gospodarstwie wiejskim

Pracowali wszyscy członkowie rodziny na miarę sił i zgodnie z przyjętym podziałem czynności. Ojciec brał na siebie najwięcej ciężkiej pracy w polu i w lesie; matka dbała o dom, zwierzęta gospodarskie (z wyjątkiem koni, o które dbał głównie gospodarz), w polu pełła, wcześniej także żęła sierpem zboże, zajmowała się lnem. Dzieci pomagały mamie. Do nich też należało pasienie najpierw gęsi, później krów, pilnowanie owiec, wykonywanie lżejszych prac przy obrządku inwentrza itp.

W miarę dorastania dzieci każdy ojciec wdrażał syna do pracy na roli, a każda matka - córkę do pracy w gospodarstwie domowym.

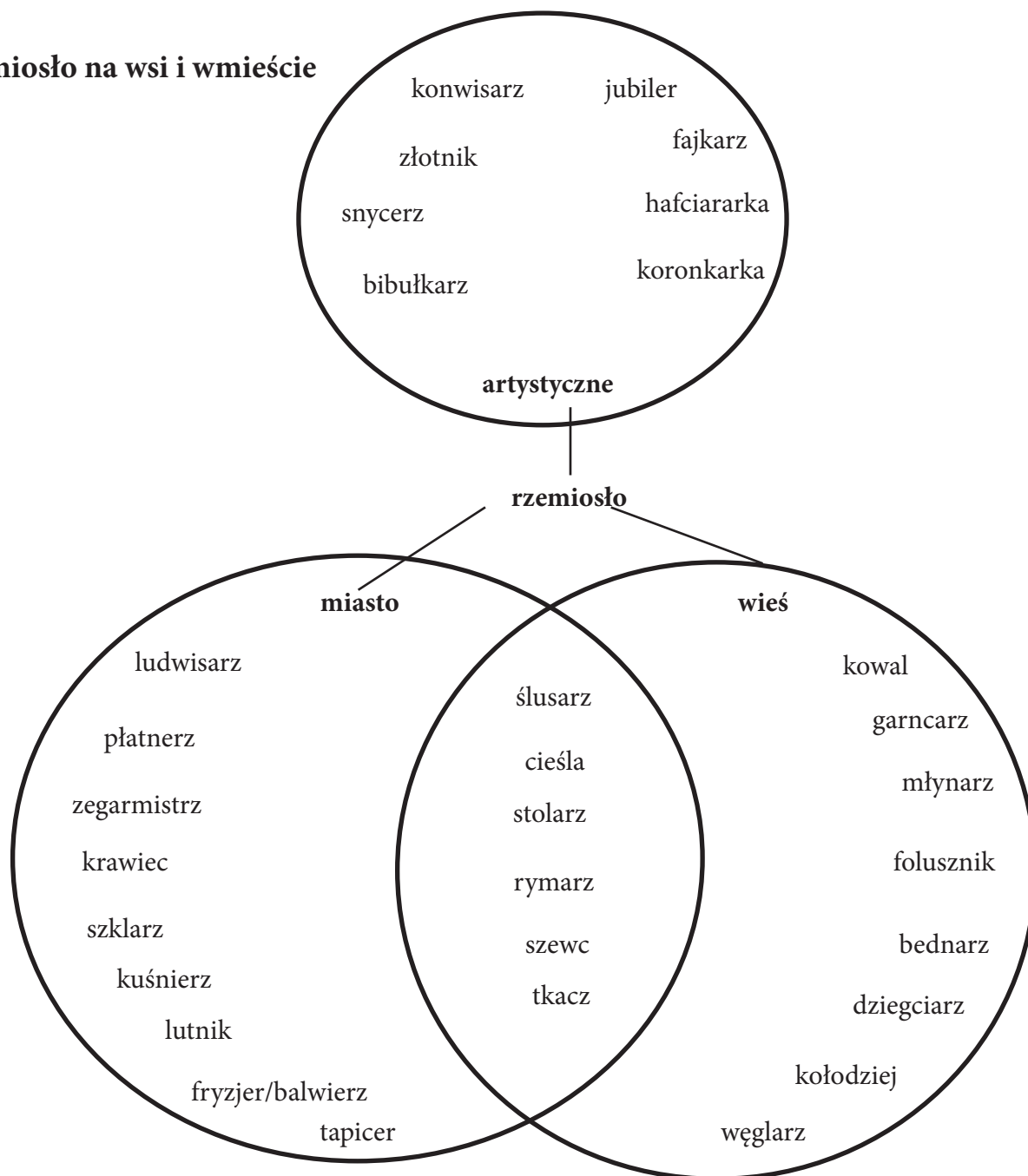

Ryc 10. Schemat podziału prac w gospodarstwie wiejskim

Podział prac na kobiece i męskie wynikał z naturalnych potrzeb rodziny oraz z rytmu jej życia. Matka zajmowała się domem we wszystkich jego aspektach, ojciec zapewniał pożywienie i bezpieczeństwo. Oboje wychowywali dzieci i przygotowywali je do dorosłego życia, które wiązało się z przejęciem obowiązków od rodziców oraz zapewnieniem im spokojnej starości.

W większości domów mieszkali także dziadkowie; rodzice ojca lub matki rodziny. Ich obowiązkiem było opiekowanie się dziećmi, wykonywanie lżejszych prac w gospodarstwie domowym oraz modlitwa za całą rodzinę. Chętnie też służyli radą, zwłaszcza młodym gospodarzom.

Rzemiosło na wsi i wmieście

W poznaniu rodzajów tradycyjnego rzemiosła w małopolsce pomoże
Szlak Tradycyjnego Rzemiosła Małopolski

Projekt Szlak Rzemiosła powstał po to, by pokazać współczesnych twórców ludowych, trudniących się rzemiosłem w tradycyjny sposób. Pomysłodawcy organizują wycieczki do pracowni rzemieślniczych, ale także dają szerokie opisy poszczególnych rzemiosł. Dzięki Szlakowi można poznać twórców, dla których rzemiosło to nie tylko zawód, ale przede wszystkim pasja. Projekt przygotowano z myślą o turystach, chcących na mapie Małopolski odnaleźć zapomniane już zawody i tradycje oraz odkryć je na nowo, a także o uczniach poznających dziedzictwo własnej Małej Ojczyzny.

Szlak składa się z następujących tras

1. trasa suska
2. trasa limanowska
3. trasa sądecka
4. trasa tarnowska
5. trasa gorlicka
6. trasa krakowska

Więcej na stronie: www.szlakrzemiosla.pl